

ROZDZIAŁ VIII - Budżet LSR

Budżet Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) dla Lokalnej Grupy Działania POJEZIERZE RAZEM opracowano z uwzględnieniem zasad finansowania wsparcia na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji oraz ustalania alokacji środków na lokalną strategię rozwoju w ramach inicjatywy LEADER objętej Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w zakresie działania wdrażanego poprzez Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Budżet LSR na lata 2016 – 2023 Lokalnej Grupy Działania POJEZIERZE RAZEM będzie opierał się na wsparciu finansowym z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. LGD nie zakłada udziału funduszy pochodzących z innych programów operacyjnych poza PROW współfinansowanego z EFRROW. Funduszem EFSI stanowiącym źródło finansowania LSR LGD POJEZIERZE RAZEM w latach 2014-2020 jest Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Lokalna Strategia Rozwoju zawiera planowany budżet na poszczególne zakresy wsparcia tj. realizację LSR, współpracę, koszty bieżące i aktywizację.

1. Stan prawny oraz zapisy programowe

Zgodnie z art. 32 ust. 1 rozporządzenia UE nr 1303/2013 rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS) jest wspierany ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), określanej nazwą LEADER, i może być wspierany ze środków EFRR, EFS lub EFMR, zwanych łącznie właściwymi EFSI. W myśl art. 32 ust. 2 lit. a i c rozporządzenia UE nr 1303/2013 - RLKS jest kierowany przez LGD i prowadzony na podstawie LSR. Zgodnie z art. 33 ust. 2–5 rozporządzenia UE nr 1303/2013 - LSR są wybierane, a w decyzji zatwierdzającej LSR - określa się alokację każdego z właściwych EFSI, stąd możliwy jest wybór zarówno LSR wspieranych przez jeden z EFSI (LSR jednofunduszowe), np. LSR współfinansowane tylko ze środków EFRROW, jak i LSR wspieranych przez więcej niż jeden EFSI (LSR wielofunduszowe), np. LSR współfinansowane ze środków EFRROW i EFMR albo ze środków EFRROW, EFRR i EFS. Lokalna Grupa Działania POJEZIERZE RAZEM w ramach PROW 2014-2020 będzie wdrażać mono-funduszową LSR współfinansowaną z EFRROW, który będzie jednocześnie funduszem wiodącym dla LGD.

PROW na lata 2014-2020 zakłada wspieranie RLKS w ramach działania LEADER wdrażanego w ramach 4 poddziałań, takich jak:

1. Wsparcie przygotowawcze (poddziałanie 19.1 PROW 2014-2020, tj. wsparcie z art. 35 ust. 1 lit. a współfinansowane ze środków EFRROW);
2. Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach LSR (poddziałanie 19.2 PROW 2014-2020, tj. wsparcie z art. 35 ust. 1 lit. b współfinansowane ze środków EFRROW);
3. Przygotowanie i realizacja działań oraz projektów w zakresie współpracy LGD (poddziałanie 19.3 PROW 2014-2020, tj. wsparcie z art. 35 ust. 1 lit. c współfinansowane ze środków EFRROW);
4. Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji (poddziałanie 19.4 PROW 2014-2020, tj. wsparcie z art. 35 ust. 1 lit. d i e współfinansowane ze środków EFRROW).

Konstrukcja budżetu przedstawionego do części opisowej w postaci załącznika nr 1 do budżetu LSR została oparta o następujące założenia:

- Przeznaczenia **50%** budżetu LSR na realizację poddziałania 19.2 „Wsparcie wdrażania operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez lokalną społeczność” przeznaczone jest na przedsięwzięcia związane z tworzeniem miejsc pracy (§4 ust. 2 pkt. 2 Regulaminu Konkursu na wybór LSR w ramach RLKS);
- Premia w wysokości **50tys. PLN** na podejmowanie działalności gospodarczej wypłacana jest na podstawie biznesplanu w dwóch transzach:
  1. transza **80%** kwoty przyznanej pomocy,
  2. transza **20%** kwoty przyznanej pomocy, jeżeli operacja została zrealizowana;
- Intensywność pomocy na operację w zakresie innym niż podejmowanie działalności gospodarczej jest przyznawana w wysokości:
  - A) dla projektów grantowych:
    1. dofinansowanie do 100% kosztów kwalifikowalnych,
    2. 10% kosztów kwalifikowalnych, które może stanowić wkład rzeczowy w postaci pracy wolontariuszy na rzecz operacji,
    3. w zakresie wsparcia projektów grantowych LGD premiuje projekty w przedziale od 5 000,00 PLN do 15 000,00 PLN;
  - B) dla projektów własnych:
    1. wysokość wsparcia na projekty własne uwzględnia udział i wniesienie wkładu własnego na poziomie 5% wartości projektu. Operacja własna jest odpowiedzią na potrzeby zgłaszane podczas konsultacji

społecznych, opisane szerzej w Rozdziale: Diagnozie LSR. Proponowany poziom wsparcia wynosi do 95% kosztów kwalifikowanych, a 5% udział własny w formie finansowej;

- C) dla projektów konkursowych, indywidualnych, forma wsparcia w ramach LGD wynosi:
    - 1. do 90% wartości kosztów kwalifikowanych,
    - 2. co najmniej 10% wkładu własnego – finansowego,
    - 3. refundacja poniesionych kosztów;
  - D) Wsparcie dla podmiotów jednostek sektora finansów publicznych (JSFP) LGD ustala na poziomie nie wyższym niż **63,63%** (nie dotyczy projektów grantowych) kosztów kwalifikowanych w formie refundacji;
  - E) Wsparcie dla podmiotów w zakresie poszerzenia i rozwoju działalności gospodarczej – dofinansowanie na poziomie do 60 % kosztów kwalifikowanych.
- LGD wyznaczyła zasady premiowania projektów, w których wkład własny wnioskodawcy przekracza intensywność pomocy określoną w PROW 2014-2020 – co opisuje stosowne kryterium wyboru operacji zawarte w procedurach.

Prowizorium budżetowe LSR dla LGD POJEZIERZE RAZEM uwzględnia założenia przyznawania pomocy w ramach PROW 2014-2020 wynikające z podstawy § 18. 1 ust 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. (Dz. U. z dnia 9 października 2015 r., poz.1570), w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w świetle art. 45 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 349), gdzie jest mowa o wysokości przyznawania pomocy dla określonych beneficjentów w zależności od sektora, który reprezentują.

Maksymalne kwoty środków działania LEADER w ramach PROW 2014-2020 przewidzianych na wsparcie operacji realizowanych w ramach LSR (poddziałanie 19.2) są uzależnione od liczby ludności wiejskiej zamieszkałej na obszarze objętym LSR. W przypadku Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania POJEZIERZE RAZEM w Szczecinku zgodnie ze stanem określonym na dzień 31 grudnia 2013 r. według danych GUS z Banku Danych Lokalnych ludność zamieszkała na obszarach wiejskich na terenie objętym LSR kształtuje się na poziomie 38 484 mieszkańców. Taki poziom ludności obszaru LGD wskazuje, że kwota środków finansowych w ramach PROW 2014-2020 na wsparcie operacji realizowanych w ramach LSR w zakresie poddziałania 19.2 wynosi 5 000 000,00 PLN.

Wielkość wkładu środków finansowych pochodzących z EFROW w ramach PROW 2014 - 2020 wynosi 63,63%. Wkład EFROW obliczany jest na podstawie kwalifikowanych wydatków publicznych. W przypadku podmiotów jednostek sektora finansów publicznych (JSFP) poziom pomocy EFROW wynosi maksymalnie do 63,63% kosztów kwalifikowanych, a wymagany krajowy wkład środków publicznych wynosi co najmniej 36,37 % kosztów kwalifikowanych danego projektu czy też operacji (kwota pochodzi ze środków własnych wnioskodawcy/beneficjenta).

Ogólna suma budżetu w zakresie wydatków do refundacji z programu PROW 2014-2020 w zakresie inicjatywy LEADER na lata 2014 – 2020 zamyka się na dzień złożenia dokumentu, jakim Lokalna Strategia Rozwoju w kwocie 6 460 000,00 PLN, która jest wynikiem przyjęcia wskaźników obowiązujących w nowym okresie programowania w zakresie środków pochodzących z Unii Europejskiej w programie LEADER, tj. liczby ludności obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju na dzień 31.12.2013 r. oraz limitów kwotowych dla poszczególnych działań czy przedsięwzięć w ramach LSR, czyli:

- a) Liczba ludności – 38 484 mieszkańców;
- b) Wsparcie przygotowawcze (poddziałanie 19.1) – 110 000,00 PLN;
- c) Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach LSR (poddziałanie 19.2) – 5 000 000,00 PLN;
- d) Przygotowanie i realizacja działań oraz projektów w zakresie współpracy LGD (poddziałanie 19.3), na dzień złożenia LSR w ramach konkursu na wybór strategii – 100 000,00 PLN.;
- e) Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji (poddziałanie 19.4) – 1 250 000,00 PLN.

Wielkość środków finansowych pochodzących z PROW 2014-2020 w zakresie poddziałań 19.1, 19.2 i 19.4 w świetle wytycznych jest uwarunkowana od liczby mieszkańców obszaru objętego działaniem Lokalnej Grupy Działania. Z kolei kwota środków finansowych na poddziałanie 19.3 stanowi na dzień złożenia LSR stanowi wartość 2 % środków finansowych określonych w poddziałaniu 19.2. Po roku 2018 określa się i ustala dodatkowo wzrost środków finansowych na poddziałania 19.3 o 3% co stanowi

dotatkową wartość 150 000,00 PLN, a łączna wartość tych środków na poddziałania 19,3 wynosić będzie wówczas 250 000,00 PLN. Działania w zakresie dodatkowych projektów współpracy po roku 2018 określone zostały w Lokalnej Strategii Rozwoju. Łączna wartość budżetu na poddziałanie 19,3 wynosić będzie 5% wartości środków finansowych określonych dla poddziałania 19,2, tj. wartość 250 000,00 PLN.

Istotnym elementem części opisowej budżetu jest załącznik numer 1 do budżetu LSR, który jest zestawieniem tabelarycznym, zawierającym wykaz czterech kolejnych tabel o numerach:

- 1) Tabela nr 8.2 - budżet LSR w podziale na poszczególne fundusze EFSI i zakresy wsparcia.
- 2) Tabela nr 8.3 - wysokość wsparcia finansowego EFSI w ramach LSR w ramach poszczególnych poddziałań.
- 3) Tabela nr 8.4 - plan finansowy w zakresie poddziałania 19.2 PROW 2014-2020.
- 4) Tabela nr 8.5 Budżet LSR w podziale na poszczególne fundusze EFSI i zakresy wsparcia uwzględniający wkład własny w ramach poszczególnych poddziałań.

Budżet LSR jest opracowany w powiązaniu z harmonogramem planowanych naborów wniosków o udzielenie wsparcia na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS) w zakresie inicjatywy Leader, jak też uwzględnia zadania wynikające z realizacji przez LGD założonych projektów współpracy oraz zadania wynikające z aktywizacji lokalnej społeczności poprzez ich włączenie w proces budowy społeczeństwa obywatelskiego w zakresie rozwoju oddolnych inicjatyw lokalnych.

8.1 Opis powiązania budżetu z celami LSR oraz planem działania.

Lokalna Grupa Działania POJEZIERZE RAZEM w ramach budżetu na lata 2016-2023 planuje osiągnąć zaplanowane cele opisane w rozdziale 5 niniejszej strategii. Koszty bieżące i aktywizacja zostaną poniesione w ramach celu szczegółowego 2.1. Wspieranie działań społecznych, integrujących, aktywizujących i edukacyjnych dla lokalnej społeczności, w tym edukacja na rzecz silnego III sektora. Koszty związane z realizacją projektu współpracy będą realizowane w ramach celu szczegółowego 1.2. Zwiększenie dostępności do infrastruktury, w szczególności infrastruktury turystycznej, kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i drogowej. Projekt własny realizowany będzie w ramach celu szczegółowego 1.1. Wspieranie działań w zakresie zachowania i promocji dziedzictwa kulinarnego, kulturowego, przyrodniczego i historycznego regionu oraz promocja turystyki. Realizacja LSR: konkursy i projekty grantowe będą realizowały określone dwa pierwsze cele główne i zawarte w nich wszystkie cele szczegółowe LSR.

Budżet LSR stanowi główne źródło finansowania działań zaplanowanych do realizacji w LSR, jest on ściśle powiązany z jej celami i przedsięwzięciami. LGD POJEZIERZE RAZEM w ramach budżetu na lata 2016 -2023 planuje osiągnąć zaplanowane cele i wskaźniki opisane w rozdziale 5 niniejszej strategii.

W ramach celu ogólnego 1 – Zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu zaplanowano kwotę 1 750 000,00 PLN na przedsięwzięcia związane z realizacją budowy, modernizacji i wyposażenia bazy kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i drogowej oraz infrastruktury turystycznej oraz realizacją i promocją działań związanych z zachowaniem dziedzictwa lokalnego oraz promocją obszaru objętego LSR.

W ramach celu ogólnego 2 - Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności zaplanowano kwotę 750 000,00 PLN na przedsięwzięcia związane z realizacją działań społecznych, integrujących, aktywizujących, edukacyjnych i kulturalnych dla lokalnej społeczności oraz realizację działań w zakresie kształtowania postaw przedsiębiorczych, innowacyjnych i proekologicznych.

W ramach celu ogólnego 3 – Wzrost efektywności gospodarowania na obszarze LGD zaplanowano kwotę 2 500 000,00 PLN na przedsięwzięcia związane z realizacją działań związanych z rozwojem przedsiębiorczości, w tym podejmowanie lub rozwijanie działalności gospodarczej oraz tworzenie inkubatorów przetwórstwa lokalnego.

LGD POJEZIERZE RAZEM będzie realizowało budżet LSR w oparciu o plan działania opisany w rozdziale VII niniejszej strategii i zawarty, jako załącznik nr 4 do niniejszej LSR. Szczegółowe powiązanie celów LSR z budżetem wygląda następująco, zgodnie z zestawieniem określonym poniżej w tabeli nr 8.1 Ponadto założenia planu działania w powiązaniu z budżetem LSR wynikają wprost z matrycy celów i wskaźników opisanej w tabeli nr 5.2 Lokalnej Strategii Rozwoju.

Realizacja zarówno celi głównych, jak i celi szczegółowych opisanych w LSR poprzez zadania w ramach budżetu Lokalnej Strategii Rozwoju dla obszaru Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania POJEZIERZE RAZEM wpisuje się w cel główny PROW 2014 – 2020 jakim jest zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich oraz 6 priorytet wyznaczony dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020, a mianowicie: *Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.*

Tabela nr 8.1 - szczegółowe powiązanie celów i przedsięwzięć z budżetem LSR

L.P.	Cel ogólny	Cel szczegółowy	Przedsięwzięcia	Budżet)	Razem
1.	1.Zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu	1.1. Wspieranie działań w zakresie zachowania i promocji dziedzictwa kulinarnego, kulturowego, przyrodniczego i historycznego regionu oraz promocja turystyki.	1.1.1. Realizacja działań w zakresie zachowania i promocji dziedzictwa kulinarnego, kulturowego, przyrodniczego i historycznego regionu oraz promocji turystyki.	0,46 mln	1,83 mln
		1.2. Zwiększenie dostępności do niekomercyjnej infrastruktury, w szczególności infrastruktury turystycznej, kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i drogowej.	1.2.1. Budowa, modernizacja i wyposażenie niekomercyjnej bazy m.in.: kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej oraz infrastruktury turystycznej i drogowej. (z uwzględnieniem projektu współpracy)	1,37 mln	
2.	2.Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności	2.1. Wspieranie działań społecznych, integrujących, aktywizujących i edukacyjnych dla lokalnej społeczności.	2.1.1. Realizacja działań integrujących, aktywizujących i edukacyjnych dla lokalnej społeczności.	0,40 mln	0,77 mln
		2.2. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych, innowacyjnych i proekologicznych.	2.2.1. Realizacja działań, w tym edukacyjnych w zakresie kształtowania postaw przedsiębiorczych, innowacyjnych i proekologicznych. (z uwzględnieniem projektu współpracy)	0,37 mln	
3.	3.Wzrost efektywności gospodarowania na obszarze LGD	3. 1. Poprawa warunków dla rozwoju gospodarczego poprzez tworzenie podmiotów gospodarczych.	3.1.1. Tworzenie podmiotów gospodarczych i miejsc pracy.	1,400 mln	3,05 mln
		3. 2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.	3.2.1 Realizacja działań w zakresie podnoszenia konkurencyjności przedsiębiorstw.	1,650 mln	
	Razem:				5,65 mln

Źródło: opracowanie własne LGD POJEZIERZE RAZEM

Podsumowując, budżet Lokalnej Strategii Rozwoju wdrażanej poprzez RLKS został skonstruowany podczas spotkań Zespołu ds. opracowywania LSR oraz Zespołu ds. kryteriów wyboru i Regulaminu Rady, powołanych do celów: opracowania analizy SWOT, opracowania celów ogólnych, przedsięwzięć, wskaźników oraz budżetu LSR. Podczas prac tych Zespołów roboczych, w których uczestniczyli przedstawiciele sektorów: społecznego, gospodarczego, publicznego oraz mieszkańców dokonano podziału środków w ramach działania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”. Podział ten uwzględnia wszystkie formy wsparcia z zachowaniem kwot minimalnych i maksymalnych na dane typy operacji. Reasumując, w opracowanym prowizorium budżetowym Lokalnej Strategii Rozwoju dla LGD POJEZIERZE RAZEM znajduje odzwierciedlenie przyjęta koncepcja zrównoważonego rozwoju oraz rozwoju wielofunkcyjnego na tym obszarze, co ma wyraz w podziale środków pieniężnych zarówno pomiędzy poszczególne zakresy wsparcia oraz pomiędzy poszczególne lata w okresie których LGD będzie realizowało założenia wynikające z wdrażania na swoim obszarze LSR.